

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія філологічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Вікторія СОВА

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Культурологія»

галузь знань

**D Бізнес, адміністрування та право,
G Інженерія, виробництво та будівництво**

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

**Облік і оподаткування,
Фінанси, банківська справа та страхування,
Харчові технології**

спеціальність

**D1 Облік і оподаткування,
D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок,
G13 Харчові технології**

відділення

економічне, підприємництва

(назва відділення)

2025 рік

Робоча програма

«Культурологія»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галузями знань

D Бізнес, адміністрування та право

G Інженерія, виробництво та будівництво

спеціальностями

D1 Облік і оподаткування,

D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок,

G13 Харчові технології

освітньо-

професійними

програмами

Облік і оподаткування,

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок,

Харчові технології

«29» серпня 2025 року, - 17 с.

Розробник:

Людмила КЛИМЕНКО, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії філологічних дисциплін

Протокол №1 від «29» серпня 2025 року

Голова циклової комісії філософських дисциплін

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова

 Л. Клименко

 Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право, G Інженерія, виробництво та будівництво	Обов'язкова
Модулів – 2	Спеціальність: D1 Облік і оподаткування, D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, G13 Харчові технології Освітньо-професійна програма: Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа та страхування, Харчові технології	Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 90		1-й
		Семестр
		2-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		22 год.
		Практичні, семінарські
		22 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
46 год.		
		Вид контролю: Диференційований залік

2. Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни:

- ознайомити студентів з фундаментальними досягненнями зарубіжної та української культури;

- показати значущість культури в життєдіяльності людини й соціальних груп, її роль у творчості та вдосконаленні особистості, гуманізації суспільних відносин;

- долучитися до скарбниці мудрості й досвіду, надбаних людством протягом тисячоліть.

Вивчення дисципліни «Культурологія» передбачає набуття здобувачами освіти програмних компетентностей, а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність працювати як самостійно, так і в команді.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

3. Передумови вивчення дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Правознавство», «Історія України».

4. Очікувані результати навчання

РН 1. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 2. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.

РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

РН 15. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН17. Спілкуватися та укладати ділову документацію державною та іноземною мовами, зокрема з професійних питань.

РН 18. Уміння складати фінансову, податкову, статистичну звітність та аналізувати фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання.

РН 18. Дотримуватися безпеки життєдіяльності та вживати заходів щодо збереження навколишнього середовища.

РН18. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

РН20. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН21. Формувати і відстоювати власну думку та громадянську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо.

РН22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти наведено в додатку до робочої навчальної програми.

6. Засоби оцінювання

Поточне тестування; модульне тестування; підсумкове тестування (семестрова атестація).

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та в процесі здійснення контролю самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, вирішення ситуаційних завдань, робота в Інтернет тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма з навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Теоретичні аспекти культури. Розвиток зарубіжної культури

Тема 1. Загальна характеристика культурології як науки і навчальної дисципліни. Походження і головні етапи розвитку культури

Предмет культурології як науки про культуру. Мета, об'єкт та основні завдання культурології. Суть і сутність культури. Методологічні підходи до вивчення поняття «культура». Функції культури. Типи культури. Види культури. Форми культури. Концепції культури. Розуміння культури як соціального процесу. Поняття «культура» і «цивілізація». Культурна єдність людини і природи.

Походження і головні етапи розвитку культури. Філософські концепції культури: просвітницькі концепції, культурологічні школи, еволюційні концепції. Генеза культури, мова культури. Поняття та функції мистецтва. Види мистецтва. Походження мистецтва. Первісна епоха та її місце в історії людства. Натурфілософія як основа світосприйняття первісної людини. Розвиток матеріальної культури та еволюція мистецтва у палеоліті, мезоліті, неоліті. Культура епохи бронзи і заліза. Найдавніші релігійні вірування (тотемізм, фетишизм, анімізм, магія).

Тема 2. Основні етапи розвитку зарубіжної культури. Культура Стародавнього Сходу

Стародавні цивілізації 4-3 тисячоліття до н.е. на територіях Азії: Вавилон, Шумер, Єгипет, Ассирія, Урарту та ін. Вплив географічних чинників на процес зародження, становлення й розвиток цивілізацій. Шумеро-Вавилонська культура та її особливості. Епос "Сказання про Гільгамеша". Вавилонська архітектура та скульптура. Особливості асирійського образотворчого мистецтва. Фінікійська культура. Розвиток географії та астрономії. Фінікійський алфавіт.

Культура Стародавнього Єгипту. Виникнення єгипетської держави і періодизація культури Стародавнього Єгипту. Наукова думка: медицина, математика, астрономія. Писемність. Особливості світосприйняття стародавніх єгиптян: міфологія, архітектура, мистецтво.

Індійська культура. Культура Хараппи та культура "Рігведи". Повсякденне життя: касти, сім'я та мораль. Філософські концепції індійської культури на базі наукових знань. Мистецтво Індії: його джерела і специфіка. Культура Стародавнього Китаю. Періодизація культури. Своєрідність мистецтва - триєдність: каліграфія, поезія, живопис. Наука Стародавнього Китаю. Великий шовковий шлях - шлях взаємозв'язків культур Сходу і Заходу.

Тема 3. Культура Античності

Культура античного світу. Історико-культурний феномен античності: теоретичний чинник. Етапи розвитку давньогрецької культури. Доісторична Греція і класична Еллада. Зародження науки в Греції. Давньогрецька архітектура і пластичне мистецтво. Виникнення театру. Драматургія. Комедія і трагедія. Піднесення і падіння давньогрецької культури.

Культура Стародавнього Риму. Періодизація культури. Вплив християнства на подальший розвиток культури. Система виховання й освіти. Римський інженерний геній. Мистецтво.

Тема 4. Культура Середньовіччя

Поняття "середні віки". Гуманісти та романтики про середні віки. Християнство і культурний процес. Середньовічна культура Західної Європи.

Середньовічний тип міста та його культура. Діячі культури Середньовіччя: Розвиток освіти. Середньовічні університети. Розвиток наук. Романська література. Середньовічний епос: лицарська література, поезія вагантів. Середньовічне західноєвропейське мистецтво. Романський стиль та готика, їх особливості. Середньовічна ікона.

Середньовічна культура Візантії як своєрідний синтез культурних традицій греко-римського світу, християнства і елліністичного Сходу. Візантійський тип культури: держава, церква, цивільне право, система освіти, наука. Візантійське мистецтво, його специфіка. Візантійська архітектура. Рух іконоборців. Значення впливу візантійської культури на культури слов'янських народів.

Тема 5. Культура епохи Відродження

Поняття Відродження. Культура Відродження — перехідна епоха в історії культури Західної і Центральної Європи від Середньовіччя до Нового часу. Особливості культури епохи Відродження. Народження гуманізму. Пошуки ідеалу соціальної справедливості й свободи. Утопічний соціалізм Томаса Мора, Томмазо Компанелли, їх вплив на розвиток літератури. Наукові відкриття епохи Відродження: Христофор Колумб, Васко да Гама, Фернан Магеллан, Микола Коперник, Йоганн Кеплер, Йоган Гутенберг. Гуманізм Дайте Аліг'єрі, Франческо Петрарки, Джованні Боккаччо, Франсуа Рабле, Еразма Роттердамського та інших. Гуманізм та Реформація.

Ренесансне мистецтво. Італійський живопис та скульптура. Титани італійського відродження: Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело, Ботічеллі, Тиціан, Тінторетто. Криза гуманістичних ідеалів. "Золоте століття" іспанського живопису.

Тема 6. Культура Нового часу і Просвітництва

Культура Реформації і Просвітництва. Поняття Реформації і Просвітництва. Діячі Реформації Ян Гус і Мартин Лютер. Література і епос епохи реформації (Д.Мільтон, Ф.Клопшток). Стилi художньої культури: бароко і класицизм. Культура бароко. Стиль бароко. Творчість італійського скульптора Л.Берніні. Живопис Д. Веласкеса, А.Дюрера, М.Караваджо, П.Рубенса. Скульптура бароко, архітектура, рококо, класицизм. Теоретичні принципи класицизму в творчості Н.Буало. Драматургія Ж.Расіна і Ж.Мольєра. Класицизм у живописі, скульптурі, архітектурі. Епоха Просвітництва. Раціоналізм як джерело ідеології Просвітництва. Жан-Жак Руссо і Ш.-Л.Монтеск'є. Криза культури Нового часу.

Тема 7. Європейська культура XIX — XX ст.

Культура періоду розвитку вільної конкуренції. Промисловий переворот і урбанізація. Розвиток класичного природознавства у науці. Філософські системи Г.Гегеля, Ф.Шелінга, І.Канта. Ідеологія лібералізму, його вплив на розвиток науки і культури. Романтизм: причини появи та особливості у художній культурі. Творчість Ф.Шіллера і Й.В.Гете, Д.Байрон, В.Гюго, Е.Делакруа, Ф.Гойя, В.Скотта. Критичний реалізм: його особливості та недоліки. О. де Бальзак, Ч-Дікенс, Г.Флобер. Живопис О.Ренуара, К.Моне, Е.Мане, Е.Дега та ін. Постімпресіонізм. Натуралізм як течія в художній культурі.

Модернізм як доба у культурі. Причини виникнення стилю модерн. Стиль модерн - поєднання традицій східного і західного європейського мистецтва. Модернізм в літературі та театрі. Основні течії модерністського мистецтва: кубізм, експресіонізм, дадаїзм, супрематизм, сюрреалізм, поп-арт. Модерн як архітектурний стиль.

МОДУЛЬ 2. Розвиток культури України

Тема 8. Культура Київської держави

Культура східних слов'ян. Основні етапи розвитку культури східних слов'ян. Трипільська культура та її характеристика. Особливості культурного процесу скіфського періоду. Черняхівська культура, її місце у культурному надбанні слов'ян. Особливості праслов'янської писемності.

Культура України-Русі — видатне явище світової середньовічної культури. Запровадження християнства, його вплив на розвиток культури України-Русі. Володимир Великий, Ярослав Мудрий і культурний розвиток України-Русі. Писемність, літописи. Книжна справа. Зародження і розвиток шкільної освіти. Наукові осередки. Література. Архітектура України-Русі. Образотворче мистецтво: іконопис, фреска, мозаїка, книжкова мініатюра. Музичне мистецтво України-Русі. Театральне мистецтво. Місце і роль культури Київської держави у європейській культурі.

Культура Галицько-Волинської держави та особливості її розвитку. Освіта. Літописання: видатна пам'ятка «Галицько-Волинський літопис». Архітектура. Образотворче мистецтво.

Тема 9. Українська культура XIV — XVII ст.

Україна наприкінці XIV - в першій половині XV ст. Вплив культури Київської Русі на життя Литовського князівства. Характерні особливості архітектури XIV ст. Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво. Іконопис XIV - XV ст. Поділ України та розвиток культури. Братства і розвиток культури. Роль братських шкіл у становленні освіти. Острозька слов'яно-греко-латинська академія. Виникнення та розвиток друкарства в Україні. І. Федоров. Внесок Києво-Могилянської академії у розвиток освіти України. Особливості пісенно-поетичної творчості козацької доби. Петро Конашевич-Сагайдачний - видатний діяч України. Книги Лаврської друкарні. Особливості реформаційного руху в Україні.

Шкільний театр. Особливості архітектури козацької доби. Народні думи і пісні XVI - XVII ст. Культурологічна та просвітницька діяльність козацької старшини. Перші шкільні підручники. Колегії в Україні.

Тема 10. Українська культура XVIII - XIX ст.

Умови розвитку української культури другої половини XVII — XVIII ст. Феофан Прокопович - видатний діяч просвітництва і культури. Козацькі літописи. "Українське" бароко. Григорій Сковорода — просвітитель, філософ, поет. Театральне мистецтво. Нові тенденції розвитку образотворчого мистецтва другої половини XVII - XVIII ст. Культурно-мистецький процес України у XVIII ст., його особливості. Наука і література. Граматика Мелетія Смотрицького. Словник Памви Беринди. Наукова та громадська діяльність Інокентія Гізеля, Данила Туптала, Стефана Яворського. Освіта в Україні у XVIII ст. Архітектура й образотворче мистецтво другої половини XVIII ст. Музичне життя України XVIII — XIX ст. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII - 40-х рр. XIX ст. Національні культурні організації і рухи в умовах реакційної урядової політики: діяльність «Руської трійці», Кирило-Мефодіївське товариство. Розвиток української етнографії та фольклористики: Г.Калиновський, М.Максимович, І.Срезневський, О.Бодянский та ін. Історіографія. Освіта і наука в Україні у першій половині XIX ст.: створення гімназій, ліцеїв, відкриття університетів. Розвиток живопису у першій половині XIX ст.: В.Тропінін, В.Штернберг, Т.Шевченко. Розвиток графіки. Музика. Українська драматургія і театр першої половини XIX ст. Роль творчості Т.Шевченка у становленні української культури. Культурний процес II половини XIX. Розвиток науки в Україні другої половини XIX ст. Реформа освіти.

Особливості української літератури другої половини XIX ст. Організація науково-мистецьких товариств. "Просвіта" та її роль у культурному процесі: недільні школи, клубні заклади та бібліотеки в Україні. Розвиток музичного мистецтва в кінці XIX — на початку XX ст. Становлення української професійної художньої школи. «Театр корифеїв».

Тема 11. Національна культура в сучасній Україні

Політичне життя та культурний процес в Україні на початку ХХ ст. Відродження української культури в період національно-демократичної революції: освіта, вища школа, наука, література, театр, музика, преса, книгодрукування. Образотворче мистецтво початку ХХ ст. Навчальні заклади для жінок. Музейна справа в Україні. Меценати та колекціонери. Українізація. Національні меншини. Преса, книгодрукування. Література і театр на тлі нових національних та соціальних реалій. Український мистецький авангард та його доля. Архітектура. Українська культура у 30-ті роки. Культура України в роки війни. Культура повоєнного часу. Шістдесятники. Українська культурна парадигма II половини ХХ ст. Культура в часи перебудови та становлення незалежності України.

Культура на початку ХХІ ст. Формування нової соціокультурної дійсності та її риси. Національний характер, свідомість і самосвідомість як феномен культури. Національна культура в сучасній Україні. Сучасна українська культура та її входження у світовий простір. Проблеми української культури в контексті світового розвитку. Єдність і взаємозалежність світової та національної культур. Культура української діаспори.

Тема 12. Феномен української культури

Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Основний зміст українського оновлення та відродження. Зняття обмежень в сфері культури та поява нових нетрадиційних форм діяльності. Осмислення шляхів розвитку української культури: державні інституції та доробок відомих учених. Передумови та перспективи розвитку української культури: позитиви та негативи. Стан національно-культурної totoжності громадян України. Модернізаційне та постмодернізаційне структурування української культури.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
МОДУЛЬ 1. Теоретичні аспекти культури. Розвиток зарубіжної культури				
Тема 1. Загальна характеристика культурології як науки і навчальної дисципліни. Походження і головні етапи розвитку культури.	8	2	2	4
Тема 2. Основні етапи розвитку зарубіжної культури. Культура Стародавнього Сходу.	8	2	2	4
Тема 3-4. Культура Античності. Культура Середньовіччя	9	2	2	5
Тема 5. Культура епохи Відродження	8	2	2	4
Тема 6. Культура Нового часу і Просвітництва	4	2	-	2
Тема 7. Європейська культура ХІХ-ХХ ст.	6	2	2	2
Модульна контрольна робота № 1	2		2	
Разом за модулем 1	45	12	12	21
МОДУЛЬ 2. Розвиток культури України				
Тема 8-9. Культура Київської держави. Українська культура ХІV-ХVІІ ст.	18	2	4	12
Тема 10. Українська культура ХVІІІ-ХІХ ст.	8	2	2	4
Тема 11. Національна культура в сучасній Україні	8	2	-	4
Тема 12. Феномен української культури	9	4	2	5
Модульна контрольна робота № 2	2		2	
Разом за модулем 2	45	10	10	25
Усього годин	90	22	22	46

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми і зміст семінарських занять	Кількість години
	МОДУЛЬ 1. Теоретичні аспекти культури. Розвиток зарубіжної культури	
1	<p>Тема 1 Загальна характеристика культурології як науки і навчальної дисципліни. Походження і головні етапи розвитку культури.</p> <p>1. Предмет культурології як науки про культуру. Мета, об'єкт та основні завдання культурології. Суть і сутність культури. Методологічні підходи до вивчення поняття «культура».</p> <p>2. Функції культури. Типи культури. Види культури. Форми культури. Концепції культури. Розуміння культури як соціального процесу. Поняття «культура» і «цивілізація». Культурна єдність людини і природи.</p> <p>3. Походження і головні етапи розвитку культури. Філософські концепції культури: просвітницькі концепції, культурологічні школи, еволюційні концепції. Генеза культури, мова культури.</p> <p>4. Первісна епоха та її місце в історії людства. Натурфілософія як основа світосприйняття первісної людини.</p> <p>5. Культура епохи бронзи і заліза. Найдавніші релігійні вірування (тотемізм, фетишизм, анімізм, магія).</p>	2
2	<p>Тема 2. Основні етапи розвитку зарубіжної культури. Культура Стародавнього Сходу.</p> <p>1. Стародавні цивілізації 4-3 тисячоліття до н.е. на територіях Азії: Вавилон, Шумер, Єгипет, Ассирія, Урарту та ін. Вплив географічних чинників на процес зародження, становлення й розвиток цивілізацій. Шумеро-Вавилонська культура та її особливості.</p> <p>2. Вавилонська архітектура та скульптура. Фінікійська культура. Розвиток географії та астрономії. Фінікійський алфавіт.</p> <p>3. Культура Стародавнього Єгипту. Виникнення єгипетської держави і періодизація культури Стародавнього Єгипту. Наукова думка: медицина, математика, астрономія. Писемність. Особливості світосприймання стародавніх єгиптян: міфологія, архітектура, мистецтво.</p> <p>4. Індійська культура. Культура Повсякденне життя: каста, сім'я та мораль. Філософські концепції індійської культури на базі наукових знань. Мистецтво Індії: його джерела і специфіка.</p> <p>5. Культура Стародавнього Китаю. Періодизація культури. Своєрідність мистецтва - триєдність: каліграфія, поезія, живопис. Наука Стародавнього Китаю.</p>	2
3	<p>Тема 3-4. Культура Античності. Культура Середньовіччя</p> <p>1. Поняття "середні віки". Гуманісти та романтики про середні віки. Християнство і культурний процес. Середньовічна культура Західної Європи.</p> <p>2. Середньовічний тип міста та його культура. Діячі культури Середньовіччя: Розвиток освіти. Середньовічні університети. Розвиток наук. Романська література. Середньовічний епос: рицарська література, поезія вагантів. Середньовічне західноєвропейське мистецтво. Романський стиль та готика, їх особливості.</p>	2

	<p>3. Середньовічна культура Візантії як своєрідний синтез культурних традицій греко-римського світу, християнства і елліністичного Сходу. Візантійський тип культури: держава, церква, цивільне право, система освіти, наука. Візантійське мистецтво, його специфіка. Візантійська архітектура.</p> <p>4. Значення впливу візантійської культури на культури слов'янських народів.</p>	
4	<p>Тема 5. Культура епохи Відродження</p> <p>1. Поняття Відродження. Культура Відродження — перехідна епоха в історії культури Західної і Центральної Європи від Середньовіччя до Нового часу. Особливості культури епохи Відродження</p> <p>2. Народження гуманізму. Пошуки ідеалу соціальної справедливості й свободи. Утопічний соціалізм Томаса Мора, Томмазо Компанелли, їх вплив на розвиток літератури. Наукові відкриття епохи Відродження: Христофор Колумб, Васко да Гама, Фернан Магеллан, Микола Коперник, Йоганн Кеплер, Йоган Гутенберг. Гуманізм Дайте Аліг'єрі, Франческо Петрарки, Джованні Боккаччо, Франсуа Рабле, Еразма Роттердамського та інших. Гуманізм та Реформація.</p> <p>3. Ренесансне мистецтво. Італійський живопис та скульптура. Титани італійського відродження: Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело, Ботічеллі, Тиціан, Тінторетто. Криза гуманістичних ідеалів. "Золоте століття" іспанського живопису.</p>	2
5	<p>Тема 6-7. Культура Нового часу і Просвітництва. Європейська культура XIX — XX ст.</p> <p>1. Культура періоду розвитку вільної конкуренції. Промисловий переворот і урбанізація.</p> <p>2. Розвиток класичного природознавства у науці. Філософські системи Г.Гегеля, Ф.Шелінга, І.Канта.</p> <p>3. Творчість Ф.Шіллера і Й.В.Гете, Д.Байрон, В.Гюго, Е.Делакруа, Ф.Гойя, В.Скотта. Критичний реалізм: його особливості та недоліки. О. де Бальзак, Ч-Дікенс, Г.Флобер.</p> <p>4. Живопис О.Ренуара, К.Моне, Е.Мане, Е.Дега та ін. Постімпресіонізм. Натуралізм як течія в художній культурі.</p> <p>5. Модернізм як доба у культурі. Причини виникнення стилю модерн. Стиль модерн - поєднання традицій східного і західного європейського мистецтва. Модернізм в літературі та театрі.</p> <p>6. Основні течії модерністського мистецтва: кубізм, експресіонізм, дадаїзм, супрематизм, сюрреалізм, поп-арт.</p>	2
6	<p>Модульна контрольна робота № 1</p> <p>МОДУЛЬ 2 Розвиток культури України</p>	2
7	<p>Тема 8. Культура Київської держави</p> <p>1. Культура східних слов'ян. Основні етапи розвитку культури східних слов'ян.</p> <p>2. Трипільська культура та її характеристика. Особливості культурного процесу скіфського періоду.</p> <p>3. Черняхівська культура, її місце у культурному надбанні слов'ян. Особливості праслов'янської писемності.</p> <p>4. Культура України-Русі — видатне явище світової середньовічної культури. Запровадження християнства, його вплив на розвиток культури України-Русі.</p>	2

	<p>5. Писемність, літописи. Книжна справа. Зародження і розвиток шкільної освіти. Наукові осередки. Література. Архітектура України-Русі. Образотворче мистецтво: іконопис, фреска, мозаїка, книжкова мініатюра. Музичне мистецтво України-Русі. Театральне мистецтво.</p> <p>6. Місце і роль культури Київської держави у європейській культурі.</p> <p>7. Культура Галицько-Волинської держави та особливості її розвитку. Освіта.</p>	
8	<p>Тема 9. Українська культура XIV — XVII ст.</p> <p>1. Україна наприкінці XIV - в першій половині XVст. Вплив культури Київської Русі на життя Литовського князівства.</p> <p>2. Характерні особливості архітектури XIV ст. Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво. Іконопис XIV - XV ст. Поділ України та розвиток культури.</p> <p>3. Братства і розвиток культури. Роль братських шкіл у становленні освіти. Острозька слов'яно-греко-латинська академія.</p> <p>4. Виникнення та розвиток друкарства в Україні. І.Федоров. Внесок Києво-Могилянської академії у розвиток освіти України.</p> <p>5. Особливості пісенно-поетичної творчості козацької доби. Петро Конашевич-Сагайдачний - видатний діяч України. Книги Лаврської друкарні.</p> <p>6. Особливості реформаційного руху в Україні.</p> <p>7. Шкільний театр.</p> <p>8. Особливості архітектури козацької доби. Народні думи і пісні XVI - XVII ст.</p>	2
9	<p>Тема 10. Українська культура XVIII - XIX ст.</p> <p>1. Умови розвитку української культури другої половини XVII — XVIII ст.</p> <p>2. Феофан Прокопович - видатний діяч просвітництва і культури</p> <p>3. Козацькі літописи. "Українське" бароко.</p> <p>4. Григорій Сковорода — просвітитель, філософ, поет</p> <p>5. Театральне мистецтво.</p> <p>6. Нові тенденції розвитку образотворчого мистецтва другої половини XVII - XVIII ст. Культурно-мистецький процес України у XVIII ст., його особливості.</p> <p>7. Наука і література. Граматика Мелетія Смотрицького. Словник Памви Беринди.</p> <p>8. Наукова та громадська діяльність Інокентія Гізеля, Данила Туптала, Стефана Яворського.</p> <p>9. Освіта в Україні у XVIII ст. Архітектура й образотворче мистецтво другої половини XVIII ст. Музичне життя України XVIII — XIX ст. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII - 40-х рр. XIX ст.</p> <p>10. Національні культурні організації і рухи в умовах реакційної урядової політики: діяльність "Руської трійці", Кирило-Мефодіївське товариство.</p> <p>11. Розвиток української етнографії та фольклористики: Г.Калиновський, М.Максимович, І.Срезневський, О.Бодянський та ін. Історіографія.</p> <p>12. Освіта і наука в Україні у першій половині XIX ст.: створення гімназій, ліцеїв, відкриття університетів.</p>	2

	<p>13. Розвиток живопису у першій половині XIX ст.: В.Тропінін, В.Штернберг, Т.Шевченко. Розвиток графіки.</p> <p>14. Музика. Українська драматургія і театр першої половини XIX ст.</p> <p>15. Роль творчості Т.Шевченка у становленні української культури.</p> <p>16. Розвиток науки в Україні другої половини XIX ст. Реформа освіти.</p> <p>17. Особливості української літератури другої половини XIX ст.</p> <p>18. Розвиток музичного мистецтва в кінці XIX — на початку XX ст. Становлення української професійної художньої школи. "Театр корифеїв".</p>	
10	<p>Тема 11-12. Національна культура в сучасній Україні. Феномен української культури</p> <p>1. Політичне життя та культурний процес в Україні на початку XX ст.</p> <p>2. Відродження української культури в період національно-демократичної революції: освіта, вища школа, наука, література, театр, музика, преса, книгодрукування.</p> <p>3. Образотворче мистецтво початку XX ст. Навчальні заклади для жінок. Музейна справа в Україні. Меценати та колекціонери.</p> <p>4. Українізація.</p> <p>5. Преса, книгодрукування. Література і театр на тлі нових національних та соціальних реалій. Український мистецький авангард та його доля.</p> <p>6. Архітектура. Українська культура у 30-ті роки. Культура України в роки війни.</p> <p>7. Культура повоєнного часу.</p> <p>8. Культура на початку XXI ст.</p> <p>9. Національний характер. Національна культура в сучасній Україні. Сучасна українська культура та її входження у світовий простір.</p> <p>10. Проблеми української культури в контексті світового розвитку.</p>	2
11	Модульна контрольна робота № 2	2
	Разом	22

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми і зміст практичних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми і зміст самостійної роботи	Кількість годин
	МОДУЛЬ 1. Теоретичні аспекти культури. Розвиток зарубіжної культури	
1.	<p>Тема 1. Тема 1 Загальна характеристика культурології як науки і навчальної дисципліни. Походження і головні етапи розвитку культури</p> <p>1. Поняття та функції мистецтва. Види мистецтва. Походження мистецтва.</p> <p>2. Розвиток матеріальної культури та еволюція мистецтва у палеоліті, мезоліті, неоліті.</p>	4

2.	<p>Тема 2. Основні етапи розвитку зарубіжної культури. Культура Стародавнього Сходу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Епос "Сказання про Гільгамеша" 2. Особливості асирійського образотворчого мистецтва. 3. Культура Хараппи та культура "Рігведи". 4. Великий шовковий шлях - шлях взаємозв'язків культур Сходу і Заходу. 	4
3.	<p>Тема 3. Культура Античності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура античного світу. Історико-культурний феномен античності: теоретичний чинник. 2. Етапи розвитку давньогрецької культури. Доісторична Греція і класична Еллада. Зародження науки в Греції. Давньогрецька архітектура і пластичне мистецтво. Виникнення театру. Драматургія. Комедія і трагедія. Піднесення і падіння давньогрецької культури. 3. Культура Стародавнього Риму. Періодизація культури. Вплив християнства на подальший розвиток культури. Система виховання й освіти. Римський інженерний геній. Мистецтво. 	2
4.	<p>Тема 4. Культура Середньовіччя</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рух іконоборців 2. Середньовічна ікона. 3. Середньовічна культура Візантії як своєрідний синтез культурних традицій греко-римського світу, християнства і елліністичного Сходу. 	3
5.	<p>Тема 5. Культура епохи Відродження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття Відродження. Культура Відродження — перехідна епоха в історії культури Західної і Центральної Європи від Середньовіччя до Нового часу. Особливості культури епохи Відродження 2. Народження гуманізму. Пошуки ідеалу соціальної справедливості й свободи. Утопічний соціалізм Томаса Мора, Томмазо Компанелли, їх вплив на розвиток літератури. Наукові відкриття епохи Відродження: Христофор Колумб, Васко да Гама, Фернан Магеллан, Микола Коперник, Йоганн Кеплер, Йоган Гутенберг. Гуманізм Дайте Аліг'єрі, Франческо Петрарки, Джованні Боккаччо, Франсуа Рабле, Еразма Роттердамського та інших. Гуманізм та Реформація. 3. Ренесансне мистецтво. Італійський живопис та скульптура. Титани італійського відродження: Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело, Ботічеллі, Тиціан, Тінторетто. Криза гуманістичних ідеалів. "Золоте століття" іспанського живопису. 	4
6.	<p>Тема 6. Культура Нового часу і Просвітництва</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура Реформації і Просвітництва. Поняття Реформації і Просвітництва. 2. Діячі Реформації Ян Гус і Мартин Лютер. Література і епос епохи реформації (Д.Мільтон, Ф.Клопшток). 3. Стилї художньої культури: бароко і класицизм. Культура бароко. Стилї бароко. 4. Творчість італійського скульптора Л.Берніні. Живопис Д. Веласкеса, А.Дюрера, М.Караваджо, П.Рубенса. 	

	5. Скульптура бароко, архітектура, рококо, класицизм. Теоретичні принципи класицизму в творчості Н.Буало. Драматургія Ж.Расіна і Ж.Мольєра. 6.Класицизм у живописі, скульптурі, архітектурі. Епоха Просвітництва. 7. Раціоналізм як джерело ідеології Просвітництва. Жан-Жак Руссо і Ш.-Л.Монтеск'є. Криза культури Нового часу.	2
7.	Тема 7. Європейська культура XIX — XX ст. 1. Романтизм: причини появи та особливості у художній культурі 2.Модерн як архітектурний стиль. 3. Ідеологія лібералізму, його вплив на розвиток науки і культури.	2
8.	Тема 8. Культура Київської держави 1. Літописання: видатна пам'ятка «Галицько-Волинський літопис». Архітектура. Образотворче мистецтво. 2. Володимир Великий, Ярослав Мудрий і культурний розвиток України-Русі. 3. Запровадження християнства, його вплив на розвиток культури України-Русі.	6
9.	Тема 9. Українська культура XIV — XVII ст. 1. Культурологічна та просвітницька діяльність козацької старшини. 2. Виникнення та розвиток друкарства в Україні. І.Федоров. 3. Перші шкільні підручники. 4. Колегії в Україні.	6
10.	Тема 10. Українська культура XVIII - XIX ст. 1. Культурний процес II половини XIX. 2. Організація науково-мистецьких товариств. "Просвіта" та її роль у культурному процесі: недільні школи, клубні заклади та бібліотеки в Україні.	4
11.	Тема 11. Національна культура в сучасній Україні 1. Єдність і взаємозалежність світової та національної культур. Культура української діаспори. 2. Шістдесятники. 3. Українська культурна парадигма II половини XX ст. Культура в часи перебудови та становлення незалежності України. 4. Національні меншини. 5. Формування нової соціокультурної дійсності та її риси.	4
12.	Тема 12. Феномен української культури 1.Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності. 2.Основний зміст українського оновлення та відродження. Зняття обмежень в сфері культури та поява нових нетрадиційних форм діяльності. 3. Осмислення шляхів розвитку української культури: державні інституції та доробок відомих учених. 4.Передумови та перспективи розвитку української культури: позитиви та негативи. 5.Стан національно-культурної тотожності громадян України. 6.Модернізаційне та постмодернізаційне структурування української культури.	5
	Разом	46

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

При вивченні дисципліни використовуються презентації у програмі PowerPoint та навчально-інформаційне середовище MOODLE

15. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль № 1 50						Модуль № 2 50					Всього балів
T1	T2	T3-4	T5	T6-7	МКР № 1	T8	T9	T10	T11 -T12	МКР №2	100
C3 1	C3 2	C3 3	C3 4	C3 5	15	C3 6	C3 7	C3 8	C3 9	15	
7	7	7	7	7		7	7	7	14		

Національна шкала оцінювання та рейтинг студента

Оцінка національна	Рейтинг здобувача освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Козира Є.В. Культурологія: навчальний посібник / Є.В. Козира. – К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 352 с.
2. Культурологія: хрестоматія: навч.посіб. для самост. роботи та сем. занять / уклад.: К.В. Кислюк, Г.Д. Панков. – Київ.: Кондор-Видавництво, 2017. – 176 с.
3. Культурологія : навч. посіб. / за заг. ред. В.М. Пічі. - Львів : Магнолія , 2017. – 375 с.
4. Культурологія. Курс лекцій. Ю. Сабадаш, Ю. Нікольченко, Л. Дабло, О. Манякіна . К.: Ліра-К. 2021. – 216 с.

Додаткова

5. Букач В. М. Теорія та історія культури (словник-довідник): навч. посіб. для здобувачів вищої освіти / В. М. Букач, Н. М. Бакланова. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. – 288 с.
6. Шабанова Ю. О. Філософія культури : підручник / Ю. О. Шабанова. – Дніпро : ЛІРА, 2019. – 240 с.
7. Конспект лекцій з навчальної дисципліни “Культурологія” для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Г. А. Сигида. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2020. – 82 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний фонд Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського: www.nbuv.gov.ua/eb/ep.htm

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою (поточний, модульний та підсумковий контроль (диференційований залік).

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 3-х модулів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 модуль - 1,5 (45 год.) – 50 балів;

2 модуль - 1,5 (45 год.) – 50 балів;

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, модульного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом модулю, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певної теми або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На семінарському занятті оцінюються:

Оцінювання на семінарі з культурології включає:

- усні відповіді;
- участь у дискусіях та рольових іграх;
- приклади з культурної практики;
- аргументація власної думки;
- реферати та повідомлення. тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Модульний контроль.

Кожен модуль завершується виконанням студентом модульної контрольної роботи. Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. На модульну контрольну роботу передбачено 30% від суми балів, виділених на модуль. Модульна контрольна робота проводиться у тестовій письмовій формі. Критерії оцінювання знань за модульну контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до неї. Оцінка за модуль визначається як сума набраних балів за поточну роботу та за модульну контрольну роботу.

3. Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Культурологія» є диференційований залік, який виставляється виключно за результатами поточного та модульного контролю (сума набраних балів за всі модулі). Залік виставляється під час останнього практичного) заняття.

Залежно від балів, отриманих за кожний вид навчальної роботи, студент одержує суму балів, яка переводиться в національну оцінку за відповідною шкалою згідно з табл.1:

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100-бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Оцінка «**Відмінно**» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів навчальної дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «**Добре**» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з навчальної дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «**Задовільно**» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки при виконанні екзаменаційних завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом педагогічного працівника.

Оцінка «**Незадовільно**» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.